

Какво трябва да знаем?

ОСНОВНИТЕ ВЪПРОСИ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

С приемането на България в Европейския съюз всички въпроси, свързани със застраховането, стават наистина задължителна част от бита на всеки от нас било като граждански субект - физическо лице, било като собственик или участник във фирма.

Известно е, че днес всеки трети или четвърти българин в големите градове, в подгрящата за това възраст е шофьор или притежава автомобил. Освен това ежедневието налага ползването на средствата за обществен транспорт - градския, таксиметровия в различните му форми, включително придобилите особена популярност в последните години „маршрутки“.

Затова е важно да се знае по какви ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДОГОВОРИ можем да бъдем страна, как да гарантираме сигурността на живота и здравето си, КАТО СЕ ЗАСТРАХОВАМЕ, можем ли и при какви условия да подпомогнем децата си и с каква застраховка. А също така какви документи са ни необходими за сключване на застрахователния договор, какви условия следва да изпълним, за да сме изправна страна по този договор и безпроблемно да се ползваме от него, в случай че настъпи съответното, покрито от полицата застрахователно събитие.

От съществено значение е как, кога и при какви условия да застраховаме имуществото си - застраховка, която

се знае.

Особено актуално е при какви условия можем да застраховаме собствения си лек автомобил като движима собственост с т. нар. застраховка „КАСКО“. Какви са възможностите да бъдат покрити повечето от предвидените рискове по повод тази ни собственост - включително за рисковете „КРАЖБА“ и „ГРАБЕЖ“. При наличие на валиден към деня на настъпване на застрахователното събитие ЗАСТРАХОВАТЕЛЕН ДОГОВОР по риска „КАСКО НА МПС“ какви са задълженията ни по отношение на застрахователната компания непосредствено след като настъпи застрахователното събитие? В какви случаи застрахователната компания трябва да изплати обезщетението и има ли право и кога може да откаже изплащането на това обезщетение? Може ли и как да се оспорва отказът на застрахователя? Как се осъществява съ-

представява интерес за читателите, но в общи линии изходът от съдебния процес (ако застрахованият не е нарушил грубо задълженията си по договора) е благоприятен за собственика на автомобила.

Не по-малко актуално е как можем да реализираме правата си при настъпване на пътнотранспортно произшествие, в което сме участници било в качеството на водачи на собствения си (собствения на фирмата, в която сме служители) автомобил или пътници в него, също така в качеството на пешеходци, когато сме пострадали от това произшествие. Как да получим обезщетение за нанесените по собствения ни автомобил повреди тогава, когато виновен за инцидента е друг участник в него, управляващ автомобил, който е надлежно застрахован за риска „Гражданска отговорност“? На какви документи имаме право и как да ги получим от органите на Пътната полиция? В какви срокове да уведомим застрахователната компания (застраховател по риска „Гражданска отговорност“) на виновния водач (респ. автомобил), какви допълнителни документи и действия са необходими съгласно закона и стандартите на съответния застраховател за доказване на застрахователното събитие

От този брой на вестник „Застраховател прес“ продължаваме добрата традиция с рубриката „Юридическа консултация“.

Ще коментираме различни сфери на застраховането през изискванията на закона. Ще обясняваме различни казуси и конкретни случаи от юридическата практика, които най-често изправят застрахованите в съда.

Освен това на редакционния ни адрес-имейл vzastrahovatel@abv.bg гражданите могат да поставят своите конкретни въпроси до адвокат РУМЯНА ЖЕЛЯЗОВА.

и размера на щетите? В какъв срок по закон следва да очакваме да бъдем обезщетени за претърп-

Аввокат Румяна Желязова е посочена от своите колеги като специалист номер едно в областта на застраховането и пътнотранспортните произшествия.

Аввокатската ѝ кариера започва още от 1970 г., а повече от 20 години специализира именно този тип правни отношения. Води наказателни дела, свързани с ТРАНСПОРТНИ ЗЛОПОЛУКИ и всички гражданскоправни последици от тях. Дейността ѝ като адвокат в голяма степен е съсредоточена по решаване казуси, свързани със ЗАСТРАХОВАНЕТО. Години наред работи за осъществяване правата на пострадали граждани от пътнотранспортни произшествия за получаване на обезщетения преди демократичните промени от ДЗИ и „МИК-Автомобилно застраховане“, а впоследствие от ЗПАД „БУЛСТРАД“. Има значителни успехи по дела и за постигане доброволни споразумения по „ЗЕЛЕНА КАРТА“. Сега работи с всички застрахователни компании. Твърди, че ще продължава да се бори, и се надява успешно, пострадали лица да получават европейски, действително справедливи обез-

штетени имуществени вреди по автомобила?

В случай че водачът на пострадалия автомобил е получил телесни увреждания, а това се отнася и за останалите пътници в автомобила, които са получили травми, как и при какви условия ще реализират правото си да получат обезщетение за претърпените НЕИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ - болки и страдания, както и ИМУЩЕСТВЕНИТЕ.

Става дума за такива, свързани с направените разходи за лечение (лекарства, рехабилитационни процедури, балнеолечение и болногледач и др.), транспорт, разлика в неполучено възнаграждение и болнично обезщетение. Може ли това обезщетяване да стане доброволно от застрахователя и по риска „Гражданска отговорност“, кои са необходимите документи, които трябва да представим? Каква е ролята на така наречената застрахователна Експертна комисия, която заменя Застрахователната медицинска комисия (чл. 12 НЗЗ - отм.), действаща съобразно разпоредбата на чл. 173 от КЗ/Д.В. бр. 103 от 2005 г. - в сила от 1.01.2006 г.? Кога и защо в голяма част от случаите се налага, въпреки предвидената облекчена административна процедура по КЗ, да съветваме гражданите да потърсят правата си в един съде-

бен процес с всичките негативи от бавното движение на делата и в някои случаи - значителни съдебни и деловодни разходи? В какви минимални размери са лимитирани обезщетенията на задължителните застраховки по рисковете „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“ и „ЗЛОПОЛУКА“ на пътниците в обществените превози и това е по силата на закона. Можем ли и в каква степен да разчитаме на „справедливо“ (изискване на закона) обезщетение за НЕИМУЩЕСТВЕНИ ВРЕДИ, съобразно действително претърпените болки и страдания, в резултат на получените травми. Трябва да знаем има ли обективни критерии при определяне на размера на обезщетенията. Каква е практиката на застрахователните компании при доброволно определяне на моралните вреди за претърпени болки и страдания през годините чрез ЗМК и сега при действията на ЗК, респ. ЗЕК. Ще се запознаем със съдебната практика, ако това е изборът на пострадалия или ако предлаганото от застрахователната компания не го удовлетворява.

В случаите, когато сме пострадали от пътнотранспортно произшествие, като пътници в превозно средство на обществения транспорт (тук съгласно чл. 276 ал. II от ЗК се включват релсови превозни средства, тролейбуси и автобуси, въздухоплавателни средства, морски и речни плавателни съдове, въжени линии и влекаче, таксиметрови автомобили), как да се ползваме от задължително сключената от превозвачите застраховка „ЗЛОПОЛУКА“ на пътниците в обществен транспорт. Кога и какви документи трябва да представим в застрахователната компания в съответствие с изискванията на закона. В каква степен обезщетяването зависи от собственото ни поведение като „ПЪТНИЦИ“ и кога можем да твърдим, че притежаваме това КАЧЕСТВО. Застраховката „ЗЛОПОЛУКА“ покрива ли риска при събитие, настъпило при слизане и качване на пътника, както и когато настъпи инцидент в непосредствена близост до превозното средство за

обществен транспорт. Във всички тези случаи как се определя обезщетението, каква е минималната, предвидена от законодателя застрахователна сума по тази задължителна застраховка, за всяко събитие и за всеки отделен пострадал пътник, как се определя трайната загуба на работоспособност и какво обезщетение се изплаща на наследниците в случай на настъпила смърт. Възможно ли е да се получи обезщетение от пострадал в средствата за обществен транспорт по риска „ЗЛОПОЛУКА“ и същият пострадал да претендира за обезщетение и по риска „ГРАЖДАНСКА ОТГОВОРНОСТ“, ако за инцидента има установено виновно поведение от водача, чийто автомобил има застраховка за този риск.

Особено важен е и въпросът в каква степен получаването на ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ОБЕЗЩЕТЕНИЕ от пострадало физическо лице (с травми от характер на средна и тежка телесна повреда, респ. смърт) зависи от изхода на воденото наказателно производство срещу виновника за пътни инцидент. Както е известно, в тези случаи се провежда задължително наказателно преследване срещу водача на МПС по реда на чл. 343 от НК. Пострадалите лица трябва да знаят правата си в наказателното производство още в ранната му фаза след постановлението на разследващия орган за привличане на водача в качеството му на обвиняем съгласно новия Наказателнопроцесуален кодекс (Д.В. бр. 86 от 28.X.05 г.). В какви случаи пострадалият, респ. неговите наследници, може да участва и в какво качество в съдебното производство срещу виновния за пътнотранспортно произшествие. Ако в наказателното производство е присъдено обезщетение срещу прекия причинител на щетата, ще бъде ли то покрито от застрахователя на виновния автомобил и при какви условия. Каква е известната досега практика в тази насока в една ретроспекция, като се имат предвид годините след настъпилите у нас промени.

(Продължава на стр. 18)

принципно има доброволен характер съгласно законодателната уредба след настъпилите демократични промени у нас. При какви показатели това би било най-благоприятно за застрахованите, на какво обезщетение в рамките на предвидената в полицата застрахователна сума можем да разчитаме, в случай че настъпи застрахователно събитие - всичко това е важно да

дебният контрол в случаите, когато е отказано изплащането на обезщетението или изплатеното не отговаря на стойността на ремонтните работи, а при „КРАЖБА“ застрахователната сума, респ. стойността на вещта - автомобила, към момента на настъпване на застрахователното събитие?

В тази насока съдебната практика е разнообразна и вероятно ще